

Sygn. akt: III Ns 1584/16

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2018 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w III Wydziale Cywilnym w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Szymon Stępień

Protokolant: Adrianna Szczodrowska

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2018 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) w S.

przy udziale M. S. (1), M. S. (2), A. S. (1) i A. S. (2)

o stwierdzenie nabycia spadku

postanowił:

1. stwierdzić, że spadek po B. S., zmarłym 7 listopada 2013 roku w S., ostatnio zamieszkałym w S. przy ul. (...), na podstawie ustawy nabyli wprost: żona M. S. (1), c. B. i H., córka M. S. (2), c. B. i M., córka A. S. (1), c. B. i M. oraz syn A. S. (2), s. B. i M. w udziałach wynoszących po 1/4 części spadku;
2. ustalić, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania we własnym zakresie.

Sygn. akt III Ns 1584/16

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 18 grudnia 2018 roku

Wnioskiem z dnia 24 listopada 2016 roku (...) w S. zażądał stwierdzenia nabycia spadku po B. S., zmarłym dnia 7 listopada 2013 roku, ostatnio zamieszkałym w S..

W uzasadnieniu podał, że spadkodawca miał dług z tytułu podatku dochodowego wynikającego ze sprzedaży papierów wartościowych.

Zarządzeniem z 11 września 2017 roku ustanowiono dla nieznannej z miejsca pobytu uczestniczki A. S. (1) kuratora w osobie M. S. (1).

Podczas rozprawy dnia 24 kwietnia 2018 roku uczestniczka M. S. (1) wniosła o oddalenie wniosku, wskazując że sama może spłacić dług wskazany przez wnioskodawcę. Ponadto podczas rozprawy dnia 18 grudnia 2018 roku wskazała, że dzieci spadkodawcy nie chcą tego spadku.

W toku postępowania jego uczestnicy podtrzymali stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W 2013 roku spadkodawca B. S. zbył papiery wartościowe za kwotę 10.089 złotych, uzyskując z tej czynności dochód w wysokości 4.329,79 złotych. Od dochodu tego nie zapłacił podatku.

Okoliczność bezsporna, a nadto:

- informacja PIT-8C, k. 14;
- wniosek, k. 15-18;

Spadkodawca zmarł dnia 7 listopada 2013 roku w S.. Po raz ostatni stale zamieszkiwał w S. przy ul. (...). W chwili śmierci pozostawał w związku małżeńskim z uczestniczką M. S. (1). Spadkodawca miał dzieci, tj. M. S. (2), A. S. (1) i A. S. (2), który w chwili jego śmierci byli pełnoletni. Zmarły nie pozostawił testamentu. Ani małżonka, ani dzieci spadkodawcy nie złożyły oświadczeń o przyjęciu lub odrzuceniu spadku. Nikt nie zawierał ze spadkodawcą umów o dziedziczeniu, jak również nikt nie został uznany za niegodnego dziedziczenia.

Okoliczność bezsporna, a nadto:

- odpis skrócony aktu zgonu, k. 19;
- odpis skrócony aktu małżeństwa, k. 19a;
- odpisy skrócone aktów urodzeń, k. 20-22;
- zapewnienia spadkowe, k. 108;

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek okazał się uzasadniony.

Zgodnie z treścią art. 1025 pkt 1 k.c. sąd na wniosek osoby mającej w tym interes prawny stwierdza nabycie spadku przez spadkobiercę. Stwierdzenie nabycia spadku przez sąd następuje na wniosek uprawnionego podmiotu, a więc każdego mającego interes prawny w prawidłowym wykazaniu następstwa po spadkodawcy. Stwierdzenie nabycia spadku polega na ustaleniu przez sąd osób, które są spadkobiercami zmarłej osoby oraz ich udziału w majątku spadkowym (art. 1025 k.p.c.). Co więcej, stwierdzenie nabycia spadku następuje według stanu istniejącego w chwili otwarcia spadku, czyli śmierci spadkodawcy (art. 922 § 1 k.c.), niezależnie od tego, czy spadkobierca żył w chwili toczącego się postępowania.

W niniejszej sprawie wniosek został złożony przez (...)w S., który swojego interesu prawnego upatrywał w istnieniu po stronie spadkodawcy zobowiązania z tytułu podatku dochodowego związanego ze sprzedażą papierów wartościowych. Uczestnicy nie kwestionowali tej okoliczności. Nadto wynika z informacji PIT-8C, złożonej przez (...) Banku (...) S.A.

W myśl art. 924 i 925 k.c. spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy i z tą też chwilą spadkobiercy nabywają spadek. Postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku winno uwzględniać tę okoliczność, zaś w orzeczeniu tym wskazani być powinni wszyscy spadkobiercy, którzy w chwili śmierci spadkodawcy nabyli spadek. Norma wynikająca z art. 926 § 1 k.c. stanowi, że powołanie do spadku wynika z ustawy albo testamentu. W myśl zaś postanowień § 2 i 3 tego artykułu, dziedziczenie na podstawie ustawy całości lub części spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy, albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. Z uregulowań tych wynika jednoznacznie prymat dziedziczenia testamentowego nad dziedziczeniem ustawowym, stąd też w razie pozostawienia przez osobę zmarłą jakiegokolwiek dokumentu noszącego cechy testamentu, tj. zawierającego rozrządzenia na wypadek śmierci, sąd w pierwszej kolejności zobowiązany jest ustalić, czy rozrządzenia te są ważne i skuteczne, a więc innymi słowy - czy na ich podstawie może dojść do dziedziczenia testamentowego. W przeciwnym razie sąd winien stwierdzić nabycie spadku przez spadkobierców określonych w ustawie.

Jak wynika z zapewnienia spadkowego, złożonego przez uczestniczkę M. S. (1), spadkodawca nie sporządził testamentu. Taka podstawa dziedziczenia nie została zgłoszona przez jakiegokolwiek innego zainteresowanego. W takiej sytuacji dziedziczenie po spadkodawcy następuje według reguł określonych w ustawie. Zgodnie z treścią art. 931

§ 1 k.c. w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek. Zwrócić należy uwagę na to, że nabycia spadku ustawodawca nie uzależnił od woli spadkobiercy, lecz określił wprost, że spadkobierca – co do zasady – nabywa go z mocy samego prawa. Z zapewnień spadkowych oraz aktów stanu cywilnego wynikało, że w chwili śmierci spadkodawca pozostawał w związku małżeńskim z uczestniczką M. S. (1). Miał troje dzieci: M. S. (2), A. S. (1) i A. S. (2). Żaden ze spadkobierców nie złożył oświadczenia spadkowego. Zgodnie z dyspozycją art. 1012 k.c. spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić. Złożenie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku powinno nastąpić w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swojego powołania (art. 1015 § 1 k.c.). W § 2 tego artykułu – w brzmieniu obowiązującym w chwili otwarcia spadku – wskazano natomiast, że brak oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku. Jednakże gdy spadkobiercą jest osoba niemająca pełnej zdolności do czynności prawnych albo osoba, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia, albo osoba prawna, brak oświadczenia spadkobiercy w terminie jest jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Z aktów stanu cywilnego wynika, że wszyscy spadkobiercy w chwili otwarcia spadku byli pełnoletni, a zatem przysługiwała im wszystkim pełna zdolność do czynności prawnych. Z żadnego dowodu nie wynikało zaś, by w odniesieniu do któregośkolwiek z nich zachodziły okoliczności, o których mowa w art. 1015 § 2 k.c. Mając to na uwadze sąd winien, na podstawie art. 931 § 1 k.c. stwierdzić, że spadek po zmarłym B. S. nabyli: żona M. S. (1) oraz dzieci M. S. (2), A. S. (1) i A. S. (2) w częściach równych, a zatem po 1/4 części spadku. W takim stanie rzeczy sąd orzekł jak w pkt 1. sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Sąd zważył, że interesy wnioskodawcy oraz uczestników, którzy nabyli spadek nie były rozbieżne. W takim stanie rzeczy sąd orzekł jak w pkt 2. sentencji.